

PATVIRTINTA

Kražių Žygimanto Liauksmo gimnazijos
direktoriaus 2025 m. vasario 20 d.
įsakymu Nr. V1-29a

KELMĖS RAJONO KRAŽIŲ ŽYGIMANTO LIAUKSMO PAGRINDINĖS MOKYKLOS MOKINIŲ PAVĖŽĖJIMO MOKYKLINIŲ GELTONUOJU AUTOBUSU TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kelmės rajono Kražių Žygimanto Liauksmo pagrindinės mokyklos (toliau – mokykla) mokinių vežimo mokykliniais ir geltonaisiais autobusais tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja toliau kaip 3 kilometrai nuo mokyklos gyvenančių mokinių, kurie ugdomi pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, vežimo mokykliniais autobusais tvarką, mokinių vežimą mokykliniais autobusais organizuojančių ir vykdančių asmenų funkcijas, pareigas ir atsakomybę.

2. Aprašo paskirtis – reglamentuoti mokinių vežimą mokykliniais autobusais, kad būtų užtikrintas tinkamas ir saugus mokinių vežimas į mokyklą ir atgal, organizuojant mokinių ekskursijas, išvykas.

3. Apraše vartojamos sąvokos ir apibrėžimai:

3.1. **mokyklinis autobusas** – savivaldybei nuosavybės teise priklausantis ir mokyklai patikėjimo teise valdyti ir naudoti perduotas geltonas, skiriamaisiais ženklais paženklintas autobusas, vežantis mokinius specialiaisiais maršrutais;

3.2. **geltonasis autobusas** – valstybei nuosavybės teise priklausantis ir švietimo įstaigai naudotis perduotas geltonai dažytas, skiriamaisiais ženklais paženklintas, mokiniams vežti skirtas autobusas

3.3. **mokykla** – švietimo įstaiga, kurios pagrindinė veikla – bendrasis ugdymas.

4. Mokinių vežimas mokykliniais autobusais organizuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymu, Lietuvos Respublikos kelių transporto kodeksu, Kelių eismo taisyklėmis, Tipine mokyklinio autobuso vairuotojo darbo instrukcija ir Mokyklinio autobuso vairuotojo instruktavimo tvarka, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. V-620 „Dėl Mokinių vežimo mokykliniu autobusu tvarkos aprašo patvirtinimo“.

5. Kvalifikaciniai ir elgesio reikalavimai mokyklinių autobusų vairuotojams nustatyti Tipinėje mokyklinių autobusų vairuotojo darbo instrukcijoje, Kelių eismo taisyklėse, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų motorinių transporto priemonių vairuotojų mokymo pradinei profesinei kvalifikacijai įgyti ir vairuotojų periodinio profesinio mokymo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 3-79 „Dėl C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų motorinių transporto priemonių vairuotojų mokymo pradinei profesinei kvalifikacijai įgyti ir vairuotojų periodinio profesinio mokymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir kituose šią sritį reglamentuojančiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

6. Mokyklinių autobusų techniniai ir žymėjimo reikalavimai turi atitikti reikalavimus, nustatytus Kelių eismo taisyklėse ir Mokyklinių autobusų ženklavimo įspėjamosiomis mirksinčiomis oranžinėmis šviesomis reikalavimų apraše, patvirtintame Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2012 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 2B-224 „Dėl Mokyklinių autobusų ženklavimo įspėjamosiomis mirksinčiomis oranžinėmis šviesomis reikalavimų aprašo patvirtinimo“.

7. Mokinių vežimą mokykliniais autobusais mokykloje organizuoja mokyklos direktorius, koordinuoja Savivaldybės administracijos švietimo skyrius.

II. SKYRIUS

MOKINIŲ VEŽIMO MOKYKLINIAIS IR GELTONAISIAIS AUTOBUSAIS ORGANIZAVIMAS

8. Mokyklinių autobusų maršrutai, tvarkaraščiai, vežamų mokinių sąrašai rengiami ir sustojimo vietos nustatomos, remiantis Mokinių vežiojimo organizavimo metodinėmis rekomendacijomis.

9. Kiekvienų mokslo metų pradžioje (esant poreikiui ir dažniau) asmuo, atsakingas už organizuotą mokinių vežimą, socialinis pedagogas dalyvaujant mokyklinių autobusų vairuotojams, nustato mokyklinių autobusų sustojimo vietas, maršrutus, tvarkaraščius, sudaro vežamų mokinių sąrašus, kuriuos tvirtina mokyklos direktorius.

10. Sustojimo vietos nustatomos, maršrutai, tvarkaraščiai ir vežamų mokinių sąrašai sudaromi ir, jei prireikia, koreguojami, įvertinus mokinių važiavimo poreikius. Užtikrinama, kad į pavežamų mokinių sąrašus būtų įtraukiami vaikai, ugdomi pagal priešmokyklinio ugdymo programas bei mokiniai, besimokantys pagal bendrojo ugdymo programas, kurie gyvena toliau kaip 3 kilometrai nuo mokyklos. Į mokykliniais autobusais vežamų mokinių sąrašą įrašomi mokiniai, gyvenantys arčiau kaip 3 kilometrai nuo mokyklos (atsižvelgiant į atstumą), jeigu autobuse yra laisvų sėdimų vietų.

11. Vienu metu vežamų mokinių negali būti daugiau, negu mokykliniame autobuse yra sėdimų vietų keleiviams.

12. Mokyklinių autobusų sustojimo vietos parenkamos ten, kur yra nuolatinės maršrutinių autobusų stotelės, kelio neužstoja kliūtys, yra geras matomumas į abi puses. Sustojimo vietos neturi būti ties kelio vingiu ar ištisine ženklavimo linija, įkalnėje, nuokalnėje, ten, kur dėl riboto matomumo sustoti draudžia Kelių eismo taisyklės. Sustojimo vietos turi būti nustatomos taip, kad mokiniams nereikėtų kirsti važiuojamosios kelio dalies, o jeigu tai neišvengiama, kad perėjimo vietos būtų saugios.

13. Sudaromų maršrutų trukmė į vieną pusę ne ilgesnė, kaip viena valanda.

14. Kelionių maršrutus, tvarkaraščius ir vežamų mokinių sąrašus privalo turėti vairuotojas ir už organizuotą mokinių vežimą atsakingas asmuo (soc. pedagogas). Šie dokumentai turi būti mokykliniuose autobusuose ir viešinami mokyklos internetinėje svetainėje (kelionių maršrutai ir tvarkaraščiai). Su kelionių maršrutais ir tvarkaraščiais mokiniai ir jų tėvai (globėjai ar rūpintojai) gali susipažinti mokyklos internetinėje svetainėje arba kreiptis į asmenį, atsakingą už organizuotą mokinių vežimą. Jeigu maršrutai ir tvarkaraščiai keičiami, su pakeitimais nedelsiant supažindinami mokiniai ir jų tėvai (globėjai ar rūpintojai), apie tai paskelbiama mokyklos internetinėje svetainėje ir oficialiu raštu pranešama Savivaldybės administracijos švietimo skyriui.

III SKYRIUS

MOKINIŲ VEŽIMAS MOKYKLINIAIS AUTOBUSAIS

15. Vairuotojas iki mokinių vežimo nustatytu (-ais) maršrutu (-ais) pradžios privalo turėti patvirtintus dokumentus: įsakymu patvirtintą mokinių vežimo maršrutą, tvarkaraštį, sustojimo vietas, vykstančių sąrašą, atsakingo už kelionės organizavimą asmens telefono numerį. Už organizuotą mokinių vežimą atsakingas asmuo ir klasių vadovai supažindina mokinius su važiavimo tvarka ir taisyklėmis.

16. Mokiniai turi būti įlaipinami ir išlaipinami tik patvirtinto maršruto numatytose nuolatinėse mokyklinio autobuso sustojimo vietose. Priešmokyklinio amžiaus vaikus ir neįgalius mokinius, kurie negali savarankiškai vaikščioti, iki mokyklinio autobuso sustojimo vietos palydi ir juos pasitinka tėvai (globėjai ar rūpintojai).

17. Į sustojimo vietą mokyklinis autobusas turi atvažiuoti ir išvažiuoti iš jos tvarkaraštyje nustatytu laiku. Mokiniai turi būti informuoti, kaip elgtis, jeigu autobusas vėluoja ar neatvažiuoja.

18. Mokiniai mokyklinių autobusų sustojimo vietoje turi būti ne vėliau kaip tvarkaraštyje nustatytu laiku. Jeigu mokiniai į mokyklinį autobusą nuolat vėluoja, vairuotojas privalo pranešti už organizuotą mokinių vežimą mokykloje atsakingam asmeniui, kuris išsiaiškina vėlavimo priežastis ir jas šalina.

19. Mokiniai mokykliniame autobuse turi nusiimti kuprines, sėdėti ramiai, užsisegti saugos diržus, nevaikščioti, netriukšmauti.

20. Į mokyklą atvežti mokiniai išleidžiami nustatytose vietose.

21. Tik mokykliniam autobusui sustojus, mokiniai gali prieiti prie jo, norėdami įlipti ar pakilti iš sėdimų vietų, norėdami išlipti. Vairuotojas stebi, kad į autobusą būtų įlipama ir išlipama tik visiškai sustojus, įsitikinus, kad yra saugu. Į autobusą pirmieji įlipa jaunesni mokiniai, pirmieji išlipa vyresni.

22. Išlipančius mokinius vairuotojas įspėja, kad išlipę iš mokyklinio autobuso jie neitų per kelią pro autobuso galą ir priekį, o palauktų, kol jis nuvažiuos, arba prieš pereidami kelią, paėjėtų toliau nuo autobuso galo, kad matytų kelią. Tamsiu paros metu vairuotojas, mokinius lydintis asmuo ir mokiniai turi turėti atšvaitus.

23. Atsitikus bet kokiam nenumatytam atvejui, mokinių negalima palikti vienu, be priežiūros. Įvykus eismo įvykiui, jei yra sužeistų, reikia nedelsiant kviešti greitąją medicininę pagalbą ir policiją, jei įmanoma, suteikti pagalbą. Nedelsiant informuoti mokyklos direktorių.

IV SKYRIUS

DARBUOTOJŲ PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

24. Klasių vadovai išsiaiškina mokinių važiavimo poreikius, duomenis pateikia mokyklos direktoriui pirmąją mokslo metų dieną.

25. Klasių vadovai užtikrina mokinių ir jų tėvų (globėjų ar rūpintojų) informavimą apie mokyklinio autobuso maršrutus, tvarkaraščius, sustojimo vietas, mokinių elgesį važiuojant, sustojus, neatvykus mokykliniam autobusui.

26. Asmenys, atsakingi už organizuotą mokinių vežimą mokykloje, skiriami mokyklos direktoriaus įsakymu, vykdo nustatytas funkcijas, palaiko nuolatinę ryšį tarp vairuotojo, mokinių, tėvų (globėjų ar rūpintojų) ir mokyklos, sprendžia kasdienius klausimus ir aiškinasi nenumatytas situacijas, yra atsakingi už informacijos viešinimą mokyklos interneto svetainėje.

27. Mokyklos direktorius:

27.1. tvirtina maršrutus, tvarkaraščius, sustojimo vietas, mokykliniais autobusais vežamų mokinių sąrašus, prireikus juos koreguoja;

27.2. prireikus įsakymu skiria mokinius lydintį asmenį;

27.3. kiekvienais mokslo metais iki rugsėjo 15 d. Kelmės rajono savivaldybės administracijos švietimo skyriui pateikia įsakymu patvirtintus vežiojamų mokinių sąrašus, mokyklinių autobusų maršrutus ir grafikus.

28. Mokyklinių autobusų vairuotojai instruktuojami prieš mokslo metų pradžią.

29. Mokiniai instruktuojami pirmą mokymosi savaitę. Instruktuoja klasių vadovai.

30. Prieš ekskursijas, išvykas mokinius instruktuoja lydintis mokytojas.

31. Asmuo, atsakingas už organizuotą mokinių vežimą, kontroliuoja mokinių vežimo kokybę, nedelsdamas reaguoja į mokinių vežimo mokykliniu autobusu trūkumus, juos šalina, informuoja mokyklos direktorių.

32. Prieš laiką susidėvėję padangos, sugedę akumulatoriai ar kitokio pobūdžio gedimai įforminami komisijos apžiūros defektiniu aktu.

33. Direktoriaus pavaduotojas ūkiui ir bendriems klausimams yra atsakingas už autobusų saugų eksploatavimo kontrolę bei naudojimą. Autobusai saugojami pagal vairuotojų gyvenamąją vietą, atskiru susitarimu, (priedas Nr.1)

34. Vairuotojai veža mokinius, vadovaudamiesi Kelių eismo taisyklėmis ir šiuo Aprašu. Jie privalo nedelsdami informuoti mokyklos direktorių ir/ar už organizuotą mokinių vežimą atsakingą asmenį apie iškilusias mokinių vežimo problemas (maršrutų organizavimo, vežimo grafiko, mokinių elgesio, jų punktualumo ir pan.). Apie autobusų techninio aptarnavimo, remonto problemas vairuotojai privalo informuoti direktoriaus pavaduotoją ūkiui ir bendriems klausimams.

35. Vairuotojai ir/ar mokinius lydintys asmenys turi:

35.1. kultūringai ir mandagiai elgtis;

35.2. prižiūrėti, kad mokiniai saugiai įliptų į autobusą ir išliptų iš jo, naudotųsi įrengtomis prisegimo sistemomis;

35.3. stebėti, kad mokiniai nešiukšlintų, netriukšmautų, užkirsti kelią drausmės pažeidimams ir patyčioms;

35.4. išlipančius mokinius pervesti į kitą kelio (gatvės) pusę, priminti pėsčiųjų kelyje taisykles;

35.5. užtikrinti, kad, vežant mokinius, mokyklinių autobusų salonuose nebūtų vežama jokių krovinių, aštrių ar sunkių daiktų, kurie sukeltų pavojų staigiai stabdant ar eismo įvykio metu, bei kad nebūtų vežami pašaliniai asmenys arba daugiau mokinių, negu mokykliniame autobuse yra sėdimų vietų.

36. Mokyklinių autobusų vairuotojai, vykdydami pareigas, už įvykio keliuose padarinius atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Žala, padaryta mokinio ar kito keleivio sveikatai, gyvybei vežimo metu, atlyginama Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

37. Mokyklinių autobusų vairuotojams ir/ar mokinius lydintiems asmenims, už organizuotą mokinių vežimą atsakingam asmeniui drausminės nuobaudos dėl jų pareigų nevykdymo ar netinkamo vykdymo skiriamos Lietuvos Respublikos darbo kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

V SKYRIUS

MOKYKLINIŲ AUTOBUSŲ NAUDOJIMAS

37. Mokykliniai autobusai naudojami mokinių (vaikų) vežimui į mokyklą ir iš jos pagal mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtintus maršrutus.

38. Mokykliniai autobusai laisvu nuo mokinių vežiojimo metu gali būti naudojami:

38.1. vežti mokinius (vaikus) į:

38.1.1 savivaldybės, regioninius, šalies saviraiškos renginius (dalykų olimpiadas, konkursus, varžybas, sporto, sveikatos ugdymo, meninės raiškos, turizmo, gamtos, techninės kūrybos bei kitus renginius),

38.1.2. švietimo pagalbos ir kitas įstaigas, susijusias su mokinių (vaikų) ugdymu ar socialinėmis problemomis susijusiems klausimams spręsti;

38.1.3. ugdymo organizavimo procesui aprūpinti;

38.2. pažintines, kultūrines, edukacines išvykas;

38.3. vežti mokyklos darbuotojus į kvalifikacijos tobulinimo renginius bei mokytojų išvykoms, skirtoms akiračiui plėsti ir mokinių ugdymo turiniui praturtinti bei aktualizuoti;

38.4. vežti mokyklos bendruomenės narius į kitus tiesiogiai su įstaigos veikla susijusius renginius;

38.5. vežti pedagoginius darbuotojus į užduočių rengimo, testų taisymo bei kitas darbo grupes, komisijas, egzaminų vertinimo centrus;

38.6. kitoms mokyklos bendruomenės narių grupių reikmėms (mokinių ekskursijoms, mokytojų kolektyvo išvykoms ir pan., išskyrus darbuotojų pavėžėjimą į darbą ar iš jo);

38.7. vežti kitų rajono švietimo įstaigų ugdytinius į mokyklą ar iš jos (paslaugos prašančios ugdymo įstaigos autobuso gedimo atveju);

38.8. kitų fizinių ir juridinių asmenų reikmėms, susijusioms su ugdomąja ir šviečiamąja veikla.

39. Mokinių grupės, mokytojai, mokyklos darbuotojai, švietimo įstaigos turi nuomos pirmenybę prieš kitus autobusų nuomininkus.

40. Autobusų naudojimo išlaidos finansuojamos, vadovaujantis Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2022 m. birželio 23 d. sprendimu Nr. T-207 „Dėl Kelmės rajono ugdymo įstaigų transporto priemonių teikimų paslaugų įkainių patvirtinimo“.

41. Mokykla mokykliniams autobusams naudoja ne bendro naudojimo autobuso kelionės lapus, kurių tipinė forma Nr. 6 spec, serija 513 MT.

42. Vairuotojai kelionės lapą pildo kiekvieną dieną. Pasibaigus mėnesiui, kelionės lapai grąžinami direktoriaus pavaduotojui ūkio ir bendriems klausimams. Prie kelionės lapų pridedami kuro pirkimo čekiai.

43. Direktoriaus pavaduotojas ūkiui ir bendriems klausimams sutikrina įrašus kelionės lapuose, spidometro parodymus ir kuro sunaudojimo kiekį.

44. Tėvai, turintys nusiskundimų, pasiūlymų, pageidavimų dėl pavėžėjimo organizavimo gali kreiptis į mokyklos direktorių.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

45. Mokykla kasmet analizuoja ir vertina mokinių vežimo mokykliniais autobusais poreikio tenkinimą, kokybę, mokinių saugumo užtikrinimą, priima sprendimus dėl mokinių vežimo gerinimo.

46. Laisvu nuo mokinių vežimo į mokyklą ir iš jos laiku Savivaldybės tarybos nustatyta tvarka mokykliniai autobusai gali būti naudojami kitoms reikmėms.

47. Šis Aprašas gali būti keičiamas ir papildomas, pasikeitus teisės aktų reikalavimams, atsiradus poreikiui, tikslinamos tam tikros jo nuostatos.

Mokinių pavėžėjimo mokykliniu geltonuoju autobusu
Tvarkos aprašo priedas Nr. 1

SUSITARIMAS

Kelmės rajono Kražių Žygimanto Liauksmo pagrindinė mokykla, atstovaujama direktorės Ritos Andrulienės, ir mokyklos vairuotojas (*vardas, pavardė*)

susitaria, kad laisvu nuo maršrutu važiavimo ir laisvadieniais mokyklinis autobusas, markė (*įrašyti*) , valstybinis Nr. (*įrašyti*), saugomas adresu: _____ .

Kražių Žygimanto Liauksmo
pagrindinės mokyklos direktorė
(pareigos)

(parašas)

Rita Andrulienė
(vardas pavardė)

Kražių Žygimanto Liauksmo
pagrindinės mokyklos vairuotojas
(pareigos)

(parašas)

(vardas pavardė)